

Ds 2015:22

Barnombudsmannens anmälningsskyldighet



REGERINGSKANSLIET

Socialdepartementet

1 Sammanfattning

I promemorian föreslås att Barnombudsmannens anmälningsskyldighet avseende barn som far illa i lagen (1993:335) om Barnombudsman ändras på så sätt att den blir överensstämmande med anmälningsskyldigheten i socialtjänstlagen (2001:453). Barnombudsmannen har i dag möjlighet men ingen skyldighet att göra en anmälan även i andra fall om det finns särskilda skäl. Det föreslås att den möjligheten upphävs då den blir obehövlig vid ändring av anmälningsskyldigheten. Det föreslås ingen förändring avseende att myndigheten själv kan välja vilka uppgifter som lämnas till socialnämnden i samband med en anmälan.

Bakgrunden till ändringarna är att det funnits ett behov av en översyn av Barnombudsmannens anmälningsskyldighet. Nuvarande lagstiftning har inneburit tillämpningsproblem för myndigheten då Barnombudsmannens anmälningsskyldighet är mer begränsad och svårare användbar än anmälningsskyldigheten för andra myndigheter och yrkesverksamma vars verksamhet berör barn och ungdomar. Därtill har Barnombudsmannens kontakter med barn och unga ökat genom åren vilket medfört att myndigheten oftare får indikationer som kan föranleda att en anmälan ska göras till socialnämnden.

I promemorian föreslås det vidare att Barnombudsmannen ges möjlighet att lämna uppgifter av betydelse för tillsyn till tillsynsmyndigheten för socialtjänsten och hälso- och sjukvården, Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Barnombudsmannen träffar många barn och unga i utsatta situationer som exempelvis placerade barn i familjehem, på hem för vård eller boende (HVB), på särskilt ungdomshem eller inom den psykiatriska tvångsvården. I vissa fall kan det finnas ett behov av att lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten så att den närmare kan granska och utreda huruvida barnets rättigheter har åsidosatts. Genom att införa en

möjlighet för ombudsmannen att lämna uppgifter av betydelse för IVO:s tillsyn tillförsäkras barnets rättigheter på ett effektivt och mer funktionellt sätt. Lagändringarna är en del i regeringens arbete med att stärka barnets rättigheter. I synnerhet för barn och unga som samhället tagit på sig ett särskilt ansvar att skydda.

Utifrån nuvarande lagstiftning är det inte möjligt att lämna uppgifter till en tillsynsmyndighet. Mot bakgrund av ovan nämnda ändring föreslås att det även införs en sekretessbrytande bestämmelse för Barnombudsmannen avseende IVO i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2016.